

AKHİSAR İLÇESİ ORTAOKUL KADEMESİ OGRENCİLERİNİN VE VELİLERİNİN ŞİDDETE YÖNELİK ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Akhisar Rehberlik ve Araştırma Merkezi

2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı



02364120507



akhisarram@hotmail.com



<https://akhisarram.meb.k12.tr/>

Araştırma Amacı

Şiddet Nedir?

Okullar çocukların ailelerinden ve yakın çevrelerinden sonra ilk defa toplumla tanıştıkları bir ortamdır. Okul her ne kadar planlı ve biçimlendirilmiş davranış kalıplarının ve eğitsel becerilerin öğretildiği bir ortam olsa da sadece eğitimden ibaret bir ortam değildir.

Sorun çözme becerileri, akran ve aile ilişkilerine geldiğimizde şiddet kavramı ve buna atfedilen anlam büyük önem taşımaktadır. Dünya Sağlık Örgütü **şiddeti**; *“bireyin kendisine, başkasına, belirli bir topluluk veya gruba yönelik yaralama, ölüm, fiziksel zarar, bazı gelişim bozuklukları veya yoksunluk ile sonuçlanabilen, tehdit ya da fiziksel zor kullanma”* (Krug v.d. 2002: 5) olarak açıklamıştır. Yani şiddet fiziksel olabildiği gibi olumsuz davranış kapsamında da olabilmektedir.



Araştırma Amacı

Şiddet Etkileyen Faktörler Nelerdir?

Çocuklar gününün çoğunu okullarda geçirdiğinden okul ortamını sosyalleşme anlamında düzenlemek önemlidir. Çocuğun şiddete ilişkin tutumu oluşturan ve gelişmesine ortam yaratan koşullar bulunmaktadır. Bu alt faktörler şu şekilde sıralanabilir:

Bireysel Faktörler

- 1) Anti-sosyal davranışın varlığı,
- 2) Düşük zekaya sahip olma (özellikle sözel yeteneğin düşüklüğü),
- 3) Dikkat bozukluğu/hiperaktiflik,
- 4) Öğrenme güçlüğü,
- 5) Motor-beceri gelişiminin yetersiz olması,
- 6) Doğum öncesi ve sonrası komplikasyonlar,
- 7) Küçük düzeyde bazı anormallikler

Aileye İlişkin Faktörler

- 1) Ebeveynsel denetimin/gözetimin yetersizliği,
- 2) Çocukların sosyalleşmelerinde ebeveyn katılımının yetersizliği,
- 3) Ebeveynsel disiplinin yetersizliği,
- 4) Aile bireyleri arasında kriminal davranışın varlığı,
- 5) Ebeveynlerin çocuklarına kötü muamelede bulunmaları veya onları ihmal etmeleri,
- 6) Eşler arasındaki evlilik ilişkilerinin zayıflığı, ebeveynlerin boşanmaları ve ayrılmaları gibi faktörler gelmektedir

Toplumsal faktörler

- 1) Silahların varlığı veya silahlara kolay bir biçimde sahip olunabilme,
- 2) Uyuşturucuyu elde edebilme ve kullanma,
- 3) Şiddetin yaygınlığı,
- 4) Suçlu arkadaş grubunun varlığı/çete oluşumları,
- 5) Kitle iletişim araçlarının etkisi,
- 6) Yüksek düzeydeki geçici nüfus ve ekonomik yoksunluk.
- 7) Şiddet davranışını sıradan ve normal olarak görülmesini sağlayan bir kültürel yapının varlığı.

Okula ilişkin faktörler

- 1) Düşük düzeydeki akademi başarıları,
- 2) Okula olan bağlılık düzeyinin düşüklüğü,
- 3) Okul koşulları ve iklimi,
- 4) Çeteye katılma

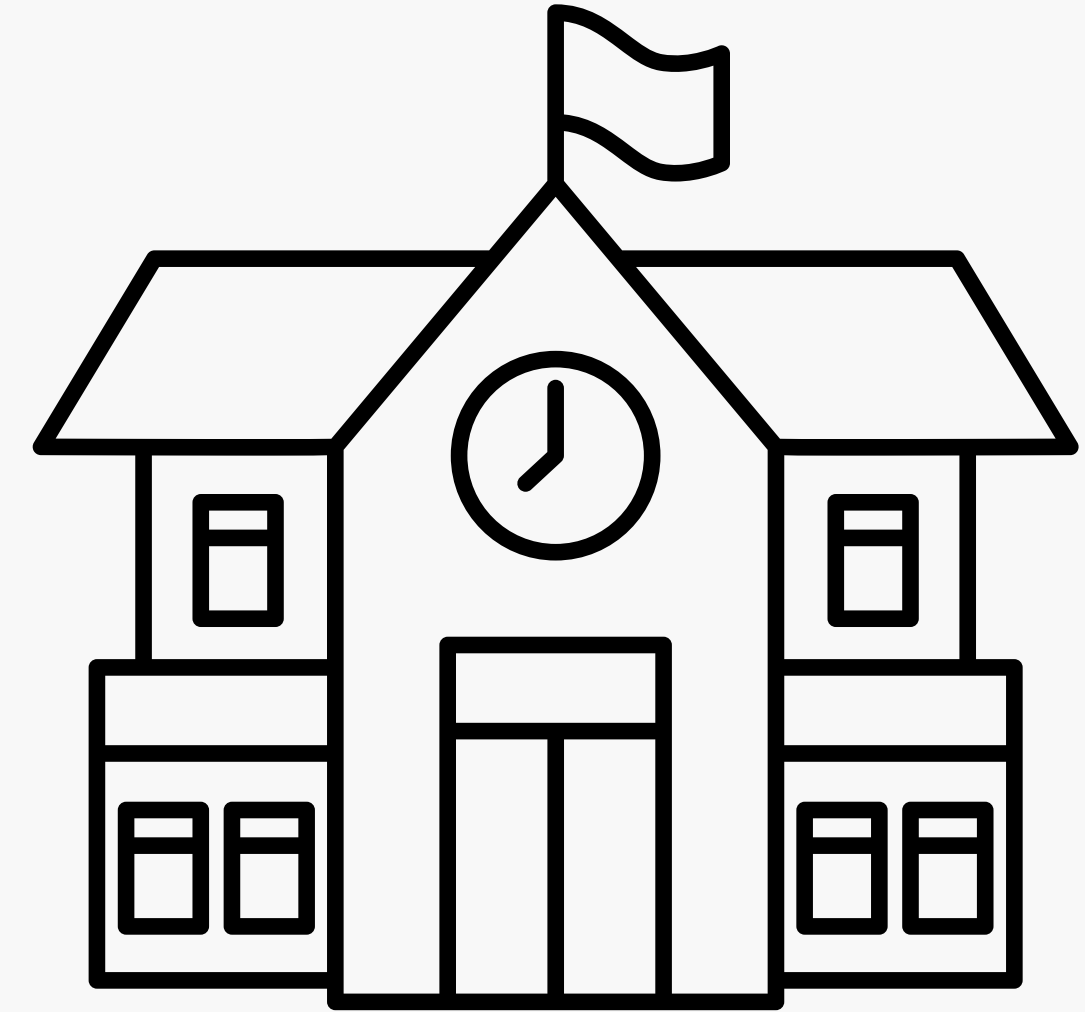
Araştırma Amacı

- Bu araştırmada; ortaokullarda şiddetin ve zorbalığın engellenmesi için öğrencilere uygulanmakta olan eğitimin içeriğinin öğrencilere uygun olmasını sağlamaya yardım açısından bu maddelere ilişkin algının bilinmesi ve bu algıya etki eden değişkenlerin incelenmesi amaçlanmaktadır.
- Öğrencilerin ve ailelerin şiddet kavramına ilişkin algılarının bilinmesi, şiddet olaylarının önüne geçilebilmesi, eğitsel önlemlerin alınabilmesi açısından önemlidir. Bu araştırmayla elde edilecek verilerin, ülke çapında yürütülen şiddeti nleme çalışmalarına yönelik çabalarına katkıda bulunacağı umulmaktadır.

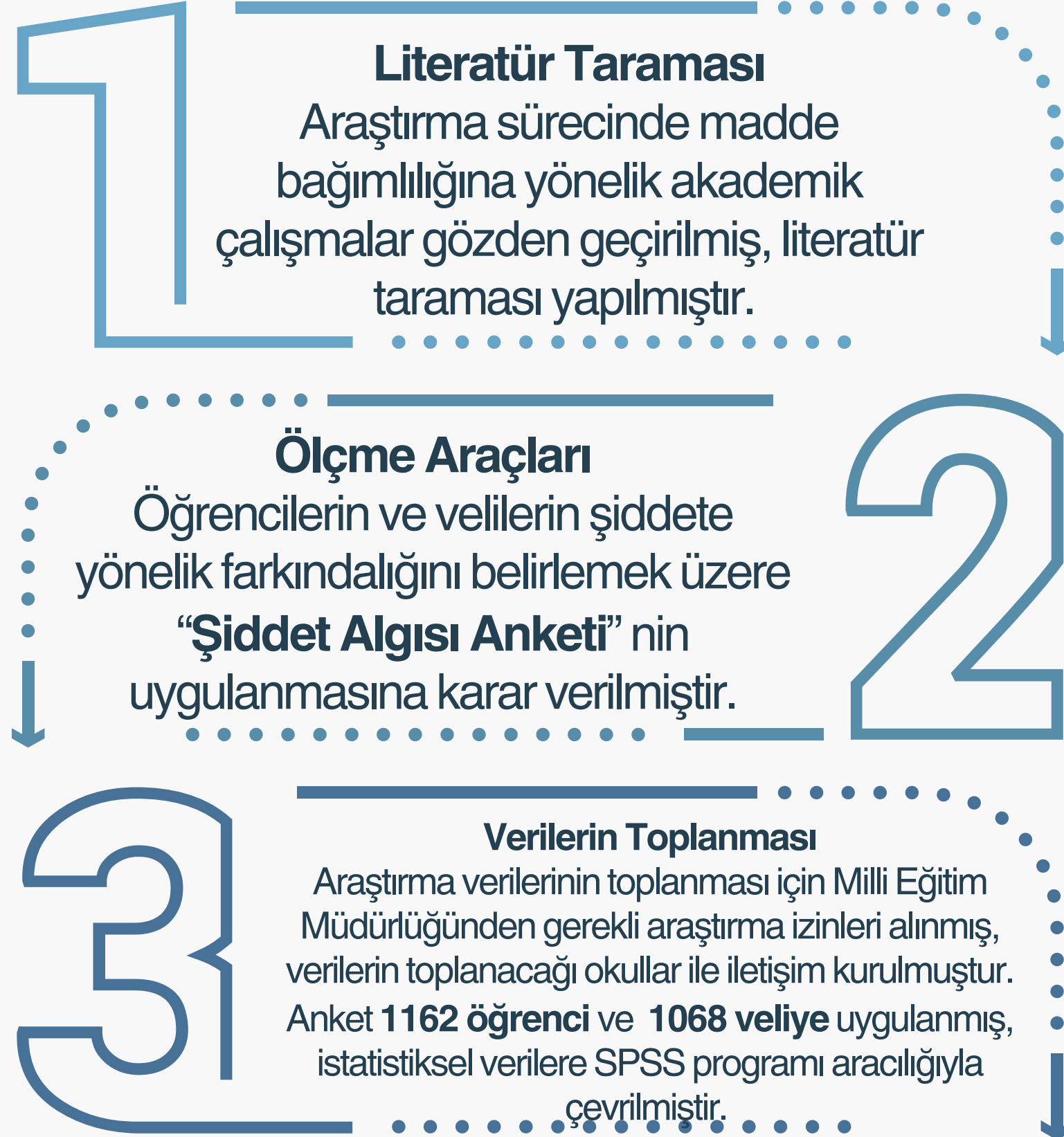


Araştırma Süreci

- Öncelikle Manisa ili Akhisar ilçesi evrenini doğru şekilde yansıtmak adına örneklem belirleme için ortaokullar belirlenmiş ve “şiddet Ölçeği Anketi” uygulanması konusunda gerekli mercilerden izin alınmiştır.
- Okullar;
- 1.Akhisar Ayvaz Dede İmam Hatip Ortaokulu
- 2.Akhisar Mehmet Keskinoğlu Ortaokulu
- 3.Akhisar Ali şefik Ortaokulu
- 4.Akhisar Halil Mandacı Ortaokulu
- 5.Akhisar Dr. Tarık Sarı Ortaokulu
- 6.Akhisar Ticaret Borsası Altıeylül Ortaokulu
- 7.Akhisar Atatürk Ortaokulu
- 8.Akhisar Gazi Ortaokulu
- 9.Akhisar Akselendi şehit Mümin Koca Ortaokulu
- 10. Akhisar Süleymanlı şehit Mehmet Dönmez Ortaokulu



Araştırma Süreci



Şiddet Algısı Anketi

Şiddet algısı ev, okul, okul çevresi ve elektronik ortam olmak üzere dört boyutta ele alınmıştır.

- -Ev ortamı boyutu 1-12 arası,
- -Okul ortamı boyutu 13-27 arası,
- -Okul çevresi boyutu 28-34 arası,
- -Elektronik ortam boyutu 35-40 arası maddeleri içermektedir.

Değerlendirme sonucunda öğrencilerin her boyutla ilgili olarak işaretlediği seçenekler dikkate alınır. “Kararsızım” ve “Şiddet değildir” seçeneklerini işaretleyen öğrencilerin önceden şiddete maruz kalmış olma ihtimalleri veya gelecekte şiddete maruz kaldığında bunun farkında olmama riski taşıdıkları düşünülmelidir.

Ayrıca bu öğrencilerin şiddet olarak algılamadıkları şiddet türlerini gelecekte uygulayabilecekleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kapsamda şiddet türleri, şiddete maruz kaldığında yardım alabileceği kişi ve kurumlar hakkında bilgi verici çalışmalar yapılır. Şiddete karşı kendini koruma becerileri kazandırılır.

Şiddet Algısı Anketi

Şiddet Algısı Anketi cevapları “1-Şiddettir”, “2-Kararsızım”, “3-Şiddet Değildir” puanlama kriterlerine göre ile incelendiğinde madde analizi ortalamalarında madde ortalaması minimum değere ne kadar yakın olursa istendik ve beklendik bir değer olacaktır. Değer küçüldükçe maddeye dair şiddet bilincinin yeterli düzeyde olduğu yorumu yapılabilmektedir.

Şiddet Algısı Ölçeği’nden alınabilecek **en yüksek puan 120 en düşük puan ise 40** olmaktadır. Test şiddet eylemleri ile ilgili maddeler içerdiğinden testin sonucu ne kadar küçülürse şiddete yönelik algının ve farkındalığın o kadar yükseldiği gözlenecektir. Sonuç olarak minimum değere yakın olmak beklendik ve istendik bir sonuçtur.



Araştırma Sonuçları

Şiddet Algısı Ölçeği Anketinin Öğrenci ve Veli Formu Genel Değerlendirilmesi

Akhisar ilçesi ortaokul öğrencilerinin ve velilerinin şiddet algısı istendik ve beklendik düzeydedir. Genel itibariyle şiddet bilincinin oluştuğu, hangi konuların ve hangi kavramların şiddet olduğu konusunda bilgiler yeterlidir.

Öğrenci anketinin genel sonucuna baktığımızda **ortalama değer 53,45** olmuştur. Testin **standart sapma değeri 16.07** olmuştur. Veli anketinin genel sonucuna baktığımızda **ortalama değer 48,37** olmuştur. Testin **standart sapma değeri 12.6** olmuştur.

Tablo 1. Şiddet Algısı Anketi Öğrenci Formu Madde Analizi Genel Değerlendirmesi

Alt Problemler	Madde Sayısı	Madde Ortalaması	Min	Max
Ev Ortamı	12	1.417	1.19	2.01
Okul Ortamı	15	1.328	1.12	1.69
Okul Çevresi Ortamı	7	1.248	1.11	1.65
Elektronik Ortam	6	1.294	1.16	1.60
TOPLAM	40	1.321	1.11	2.01

Öğrenci Formu Madde Analizi

Tablo 2. Şiddet Algısı Anketi Veli Formu Madde Analizi Genel Değerlendirmesi

Alt Problemler	Madde Sayısı	Madde Ortalaması	Min	Max
Ev Ortamı	12	1.299	1.07	1.8
Okul Ortamı	15	1.189	1.06	1.4
Okul Çevresi Ortamı	7	1.126	1.06	1.4
Elektronik Ortam	6	1.174	1.08	1.4
TOPLAM	40	1.197	1.06	1.8

Veli Formu Madde Analizi

Akhisar Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Araştırma Sonuçları

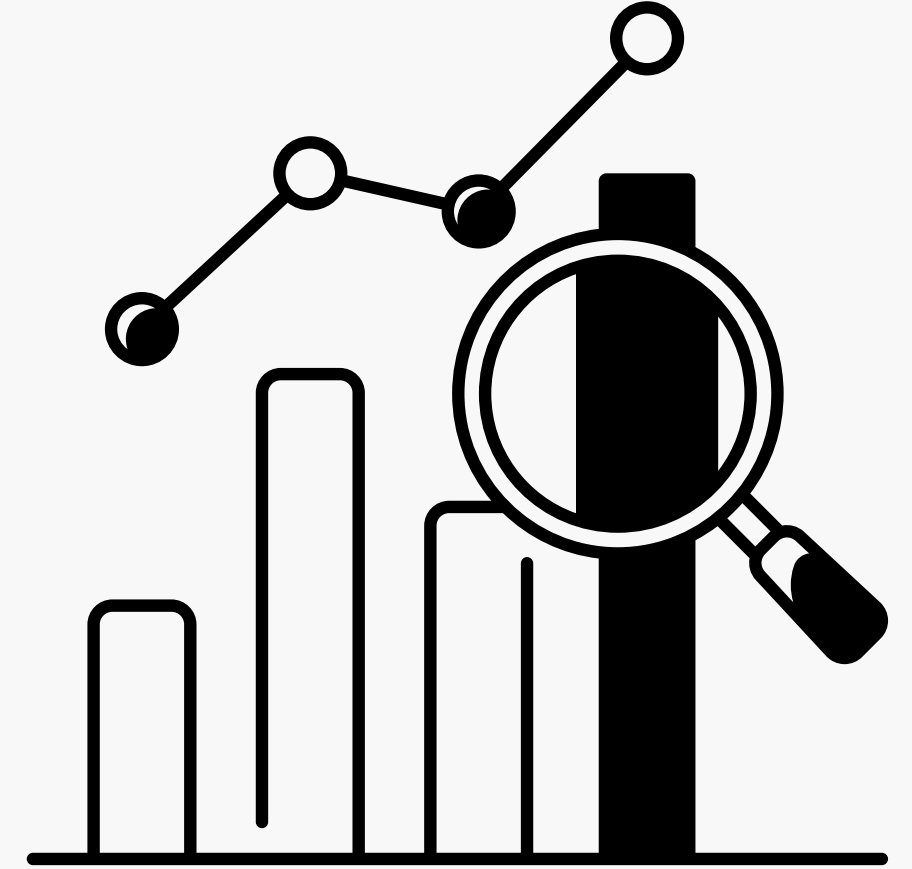
Okula İlişkin Öğrenci Bulguları

Ankete **10 okul** ve **1162 öğrenci** katılmıştır. Öğrencilerin genel itibariyle şiddete ilişkin algılarının ortalamalarının benzer olduğu gözlenmektedir. Cevaplar istendik ve beklendik yöndedir. Akselendi Şehit Mümin Koca Ortaokulu en düşük ortalamaya sahip olsa da yeterli katılım sağlanamadığı için anlamlı bir sonuç yansıtmayacaktır.

Grupların anket puanlarının ortalamaları incelendiğinde en düşük puanı alıp şiddete durumlarına karşı **bilincin daha yüksek olduğu** okul

52,02 ortalama ile **Ali Şefik Ortaokulu** olmuştur.

Sırayı **Halil Mandacı Ortaokulu** ve **Mehmet Keskinoğlu Ortaokulu** izlemektedir.



Araştırma Sonuçları

Okula İlişkin Öğrenci Bulguları

Grupların anket puanlarının ortalamaları incelendiğinde en düşük puanı alıp şiddete durumlarına karşı **bilincin daha yüksek olduğu** okul **52,02 ortalama** ile **Ali Şefik Ortaokulu** olmuştur.

Sırayı **Halil Mandacı Ortaokulu** ve **Mehmet Keskinöğlü Ortaokulu** izlemektedir.

Okullara Göre Öğrenci Sayıları

	N	Mean	Std. Deviation	Min	Max
Ayvaz Dede İmam Hatip Ortaokulu	115	53,81	17,1	40	120
Mehmet Keskinöğlü Ortaokulu	109	53,11	15,7	40	120
Ali Şefik Ortaokulu	279	52,02	16,4	40	120
Halil Mandacı Ortaokulu	181	52,97	16,0	40	120
Tarık Sarı Ortaokulu	30	56,13	18,7	41	112
Ticaret Borsası Altıeylül Ortaokulu	153	53,59	16,7	40	120
Atatürk Ortaokulu	120	53,81	16,7	40	120
Gazi Ortaokulu	44	54,15	16,0	40	114
Akselendi Şehit Mümin Koca Ortaokulu	5	47,60	5,94	44	58
Süleymanlı Şehit Mehmet Dönmez Ortaokulu	126	56,07	12,3	40	103
TOPLAM	1162	53.45	16.07	40	120

Araştırma Sonuçları

Okula İlişkin Veli Bulguları

Ankete **10 okul** ve **1068 veli** katılmıştır. Grupların anket puanlarının ortalamalarına bakıldığında genel itibariyle şiddete ilişkin algılarının ortalamalarının benzer olduğu gözlenmektedir. Öğrenciler ve velileri karşılaştırdığımızda velilerin şiddet durumlarına karşı bilinçlerinin ve hassasiyetlerinin daha fazla olduğu yorumu yapılabilir.

Grupların anket puanlarının ortalamaları incelendiğinde en düşük puanı alıp şiddete durumlarına karşı **bilincin daha yüksek olduğu** okul;

47,24 ortalama ile Ayvaz Dede İmam Hatip Ortaokulu olmuştur.

Sırayı **Halil Mandacı Ortaokulu** ve **Ticaret Borsası Altıeylül Ortaokulu** izlemektedir.



Araştırma Sonuçları

Okula İlişkin Veli Bulguları

Grupların anket puanlarının ortalamaları incelendiğinde en düşük puanı alıp şiddete durumlarına karşı bilincin daha yüksek olduğu okul **47,24** ortalama ile **Ayvaz Dede İmam Hatip Ortaokulu** olmuştur. Sırayı **Halil Mandacı Ortaokulu** ve **Ticaret Borsası Altıeylül Ortaokulu** izlemektedir.

Okullara Göre Veli Sayıları

Tablo 4. Okullara Göre Veli Sayıları

	N	Mean	Std. Deviation	Min	Max
Ayvaz Dede İmam Hatip Ortaokulu	91	47,24	9,78	40	117
Mehmet Keskinöğlü Ortaokulu	100	49,70	15,18	40	120
Ali Şefik Ortaokulu	293	48,57	14,2	40	120
Halil Mandacı Ortaokulu	199	47,30	9,61	40	116
Tarık Sarı Ortaokulu	2	52	4,24	49	55
Ticaret Borsası Altıeylül Ortaokulu	153	47,79	12,77	40	119
Atatürk Ortaokulu	92	47,86	8,92	40	81
Gazi Ortaokulu	65	51,80	17,2	40	119
Akselendi Şehit Mümin Koca Ortaokulu	3	51	1	50	52
Süleymanlı Şehit Mehmet Dönmez Ortaokulu	70	48,68	11,13	40	117
TOPLAM	1068	48,37	12,62	40	120

Araştırma Sonuçları

Sınıf Düzeyine İlişkin Bulgular

Okulların 5,6,7 ve 8. sınıf öğrencilerinin puanları yukarıdaki gibidir. gözlemlenmiştir. Öğrencilerin genelinde en düşük puan ortalamasını alıp **en düşük risk grubu olan sınıf düzeyi 6. Sınıflar** olmuştur. Ortalaması **en yüksek sınıf grubu 7. Sınıflar** olmuştur.

Okulların 5,6,7 ve 8. sınıf öğrenci velilerinin puanları yukarıdaki gibidir. gözlemlenmiştir. Velilerin genelinde puan ortalamaları çok yakın gelmiştir. **En düşük puan ortalamasını alan veli grubu 6. Sınıfların velileri** olmuştur. Ortalaması **en yüksek sınıf grubu 5. Sınıfların velileri** olmuştur.

Tablo 5. Sınıf Düzeyine

	N	Mean	Std. Deviation	Min	Max
5	278	53,16	16,87	40	119
6	322	52,93	15,82	40	120
7	289	54,44	15,15	40	120
8	273	53,30	16,51	40	120
TOPLAM	1162	53,45	16,07	40	120

Sınıf Düzeyi Göre Öğrenci Sayıları

Tablo 6. Sınıf Düzeyinin

	N	Mean	Std. Deviation	Min	Max
5	319	48,80	12,68	40	119
6	281	47,88	11,46	40	119
7	251	48,43	13	40	118
8	217	48,30	13,54	40	120
TOPLAM	1068	48,37	12,62	40	120

Sınıf Düzeyi Göre Veli Sayıları

Alt Boyutların Öğrenci Cevaplarına Göre Değerlendirilmesi



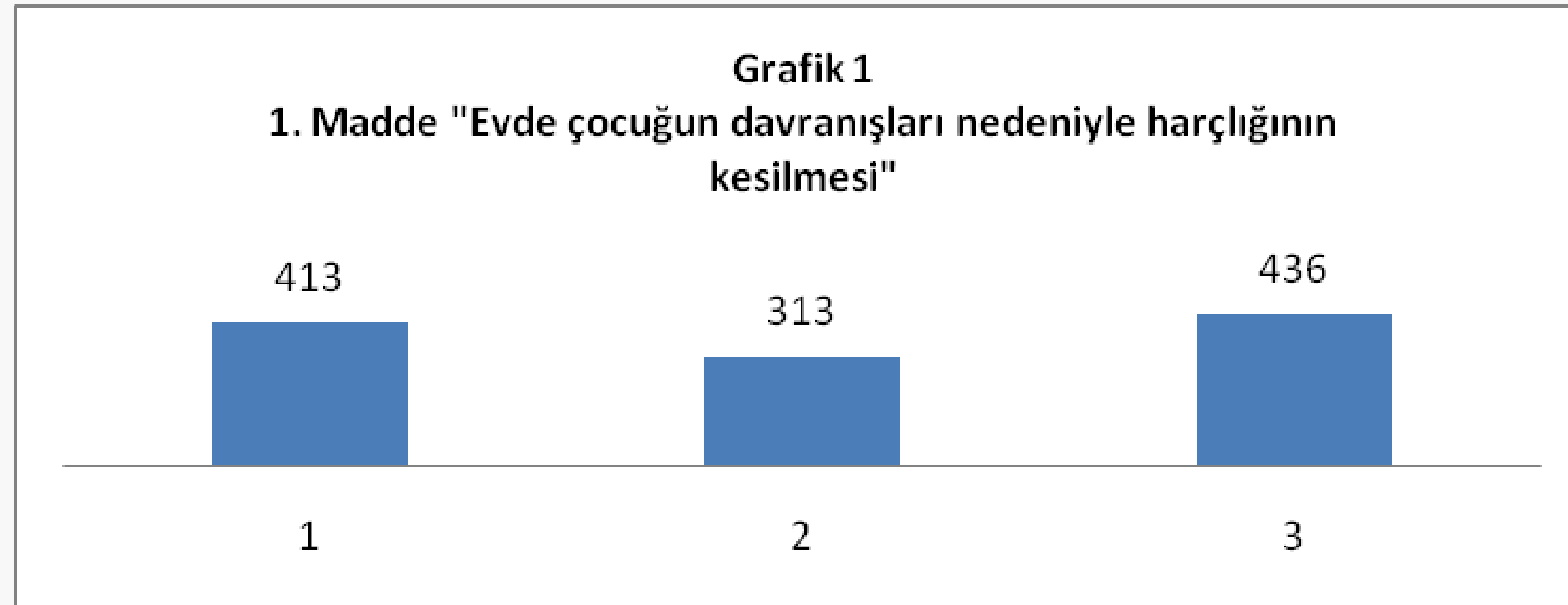
Araştırma Sonuçları

Ev Ortamına İlişkin Bulgular

Ölçeğin alt boyutlarından birinci alt boyut “Ev Ortamı” na ilişkin soruların yer aldığı boyuttur. Bu boyuta ait sorular 1-12 numaralı maddeler arasındadır. Ev ortamı maddeleri geneli itibariyle aile ilişkilerini, anne-baba tutumlarını, ev içi ödöl ve ceza ölçütünü betimleyen durumlar içeren bir alt gruptur.

Anketin Öğrenci Formunun Ev ortamı sorularının maddesel analizine baktığımızda okul ortamı alt grubunun **madde ortalamasının 1.417** olduğu belirlenmiştir. Ev ortamı alt grubu sorularında öğrenciler çoğunluklu olarak “**Şiddettir**” seçeneğini işaretlemişlerdir.

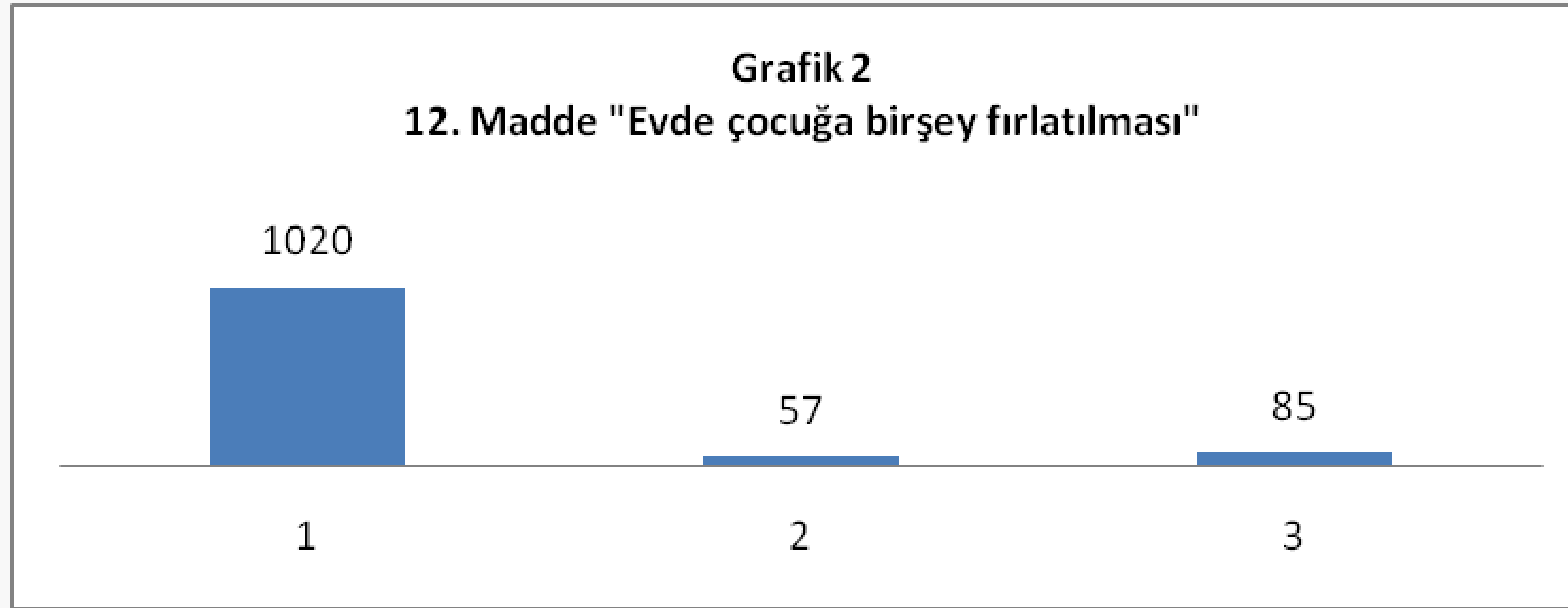
Anketin Öğrenci Formunun Ev ortamı sorularının maddesel analizine baktığımızda “Şiddet Değildir” olarak işaretlenen ve genel itibariyle de anketin en yüksek puan ortalamasını alan madde **2.01 madde ortalaması** ile **1. Madde “ Evde ocuğun davranışları nedeniyle harlığının kesilmesi”** maddesi olmuştur.



Araştırma Sonuçları

Ev Ortamına İlişkin Bulgular

Anketin Öğrenci Formunun Ev Ortamı alt grubunda cevaplanma yönünden **en çok farklılaşan madde 1.19 madde ortalaması ile 12. Madde “Evde ocuğa bir Őey fırlatılması”** maddesi olmuştur. Öğrenciler ailelerinden kasıtlı olarak ve doğrudan gördüğü fiziksel Şiddeti maddesel anlamda en yüksek çoğunlukla Şiddet olarak görmüşlerdir. **%87 oranıyla “Şiddettir”** olarak seçilen bu madde ev ortamı alt grubunda en çok farklılaşmanın görüldüğü madde olmuştur.



Araştırma Sonuçları

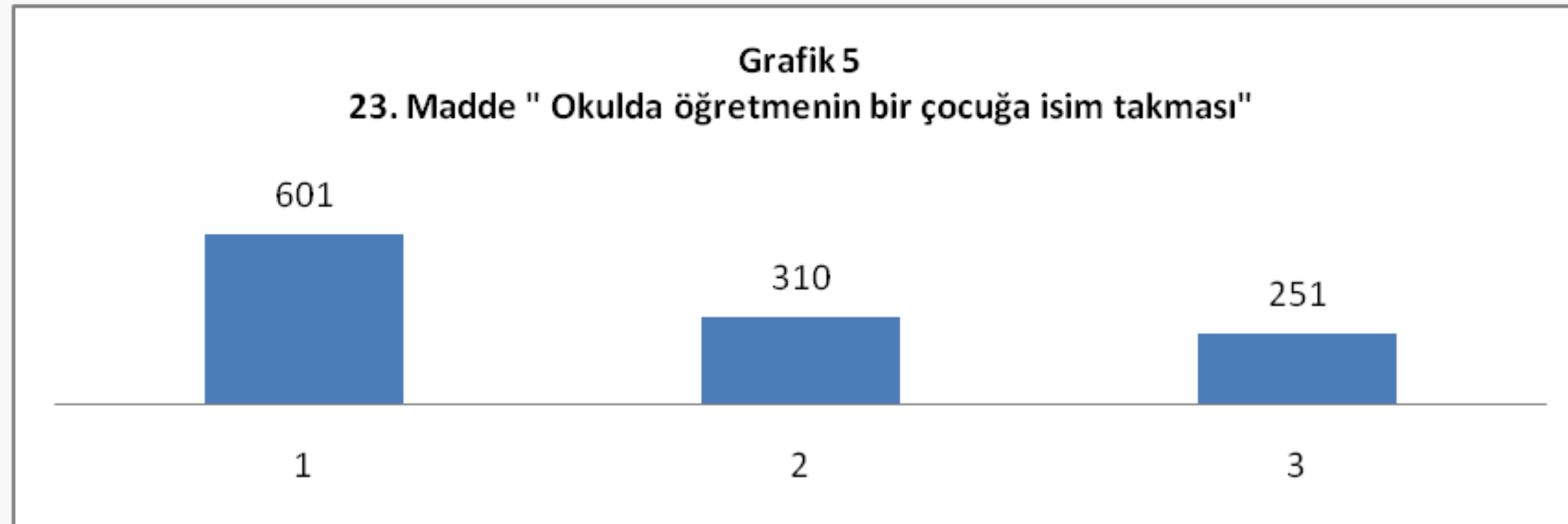
Okul Ortamına İlişkin Bulgular

Ölçeğin alt boyutlarından ikinci alt boyut “Okul Ortamı” na ilişkin soruların yer aldığı boyuttur. Bu boyuta ait sorular 13-27 numaralı maddeler arasındadır. Okul ortamı maddeleri okul içerisindeki akran, öğretmen ve diğer kişilerle olan ilişkileri kapsamaktadır.

Arkadaşlık ilişkileri, sınıfıçı uyum ve kendini ifade etme ile alakalı durumları içeren bir alt gruptur.

Anketin Öğrenci Formunun Okul ortamı sorularının maddesel analizine baktığımızda okul ortamı alt grubunun **madde ortalamasının 1.328** olduğu belirlenmiştir. Okul ortamı alt grubunun tüm maddelerinde öğrenciler çoğunluklu olarak “Şiddettir” seçeneğini işaretlemişlerdir.

Anketin Öğrenci Formunun “**Şiddet Değildir**” maddesinin okul ortamı alt grubu için yüzdellik dilimini en çok yükselttiği **madde 1.69** madde analizi ortalamasıyla 23. Madde “**Okulda öğretmen bir çocuğa isim takması**” olmuştur.

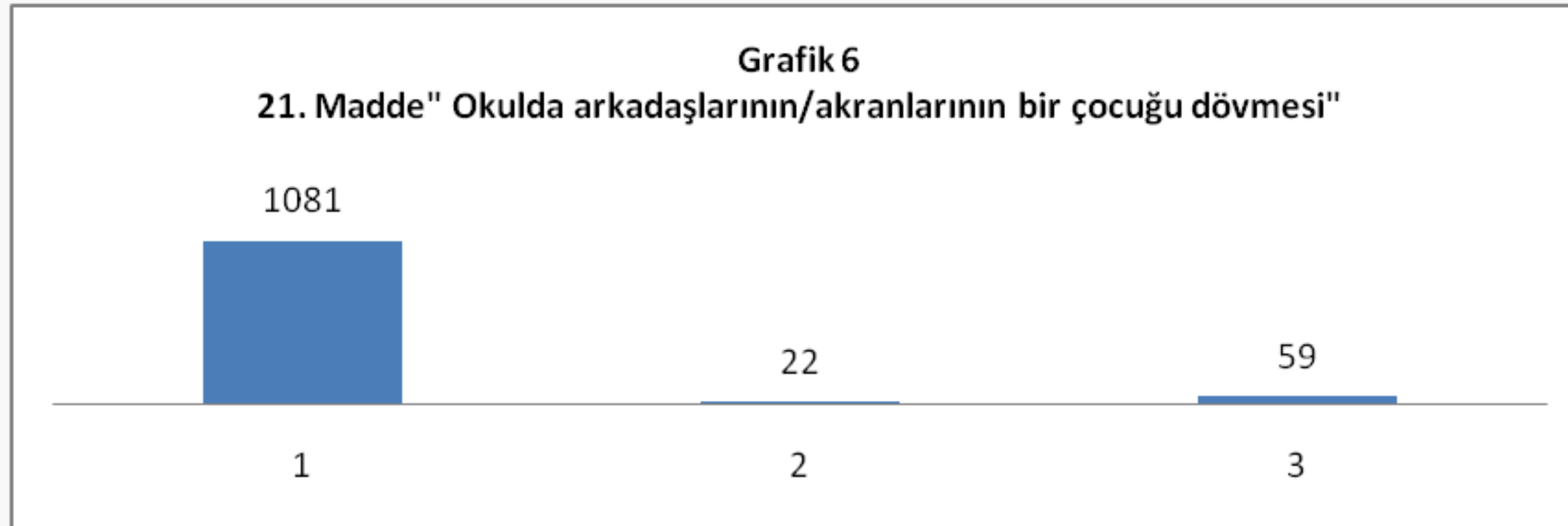


Araştırma Sonuçları

Okul Ortamına İlişkin Bulgular

Anketin Öğrenci Formunun Okul ortamı alt grubunda **1.12'lik bir madde ortalamasıyla** anket genelinde en çok farklılaşmanın yaşandığı ikinci madde olarak öğrenciler **21. Madde "Okulda arkadaşlarının/akranlarının bir çocuğu dövmesi"** maddesini şiddet olarak görmüşlerdir.

Öğrenciler akranlarından kasıtlı olarak ve doğrudan gördüğü fiziksel şiddeti maddesel anlamda en yüksek çoğunlukla şiddet olarak görmüşlerdir. **%93 oranıyla "Şiddettir"** olarak seçilen bu madde okul ortamı alt grubunda en çok farklılaşmanın görüldüğü madde olmuştur.



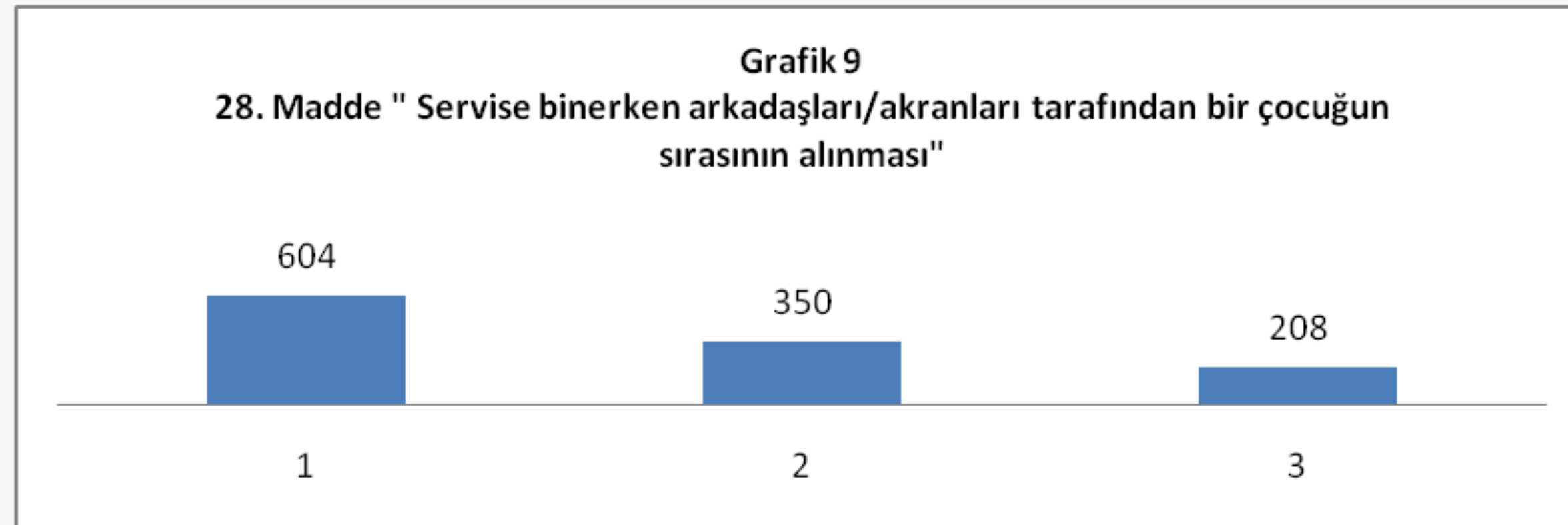
Araştırma Sonuçları

Okul evresi Ortamına İlişkin Bulgular

Ölçeğin alt boyutlarından üçüncü alt boyut “Okul evresi Ortamı” na ilişkin soruların yer aldığı boyuttur. Bu boyuta ait sorular 28-34 numaralı maddeler arasındadır. Bu alt boyut okulun içinde gerçekleşmeyen ancak okul ile ilintili akran grubunun okulun yakın çevresinde veya okulla alakalı ortamlarda (servis gibi) yapılan şiddet durumlarını içermektedir.

Anketin Öğrenci Formunun Okul evresi boyutunun sorularının maddesel analizine baktığımızda okul çevresi alt grubunun **madde ortalamasının 1.248** olduğu belirlenmiştir. Okul evresi ortamı alt grubunun tüm maddelerinde öğrenciler çoğunluklu olarak “Şiddettir” seçeneğini işaretlemişlerdir.

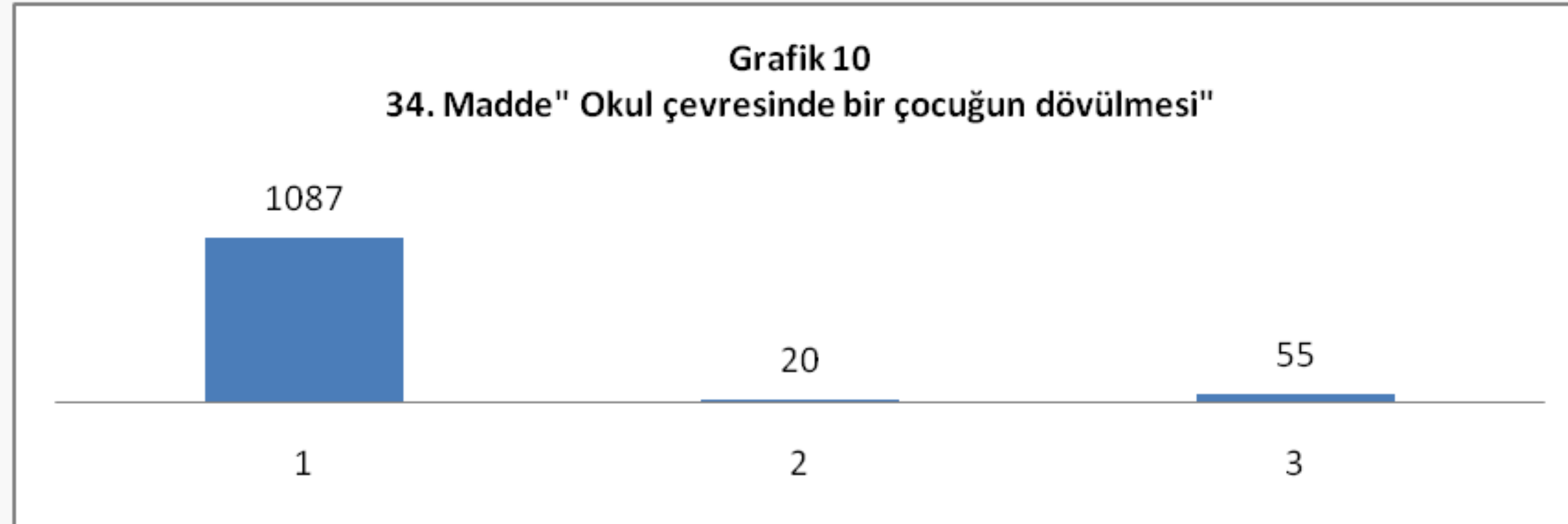
Anketin Öğrenci Formunun “Şiddet Değildir” maddesinin okul çevresi alt grubu için yüzdeler dilimini en çok yükselttiği madde 1.65 madde analizi ortalamasıyla **28. Madde** “*Servise binerken arkadaşları/akranları tarafından bir çocuğun sırasının alınması*” olmuştur.



Araştırma Sonuçları

Okul evresi Ortamına İlişkin Bulgular

Anketin Öğrenci Formunun Okul ortamı alt grubunda **1.11**'lik bir madde ortalamasıyla anket genelinde en çok farklılaşmanın yaşandığı olarak öğrenciler **34. Madde** “ **Okul çevresinde bir çocuğun dövülmesi** ” maddesini şiddet olarak görmüşlerdir. Öğrenciler akranlarından kasıtlı olarak ve doğrudan gördüğü fiziksel şiddeti maddesel anlamda en yüksek çoğunlukla şiddet olarak görmüşlerdir. **%93,5** oranıyla “Şiddettir” olarak seçilen bu madde okul çevresi alt grubu ve anket genelinde en çok farklılaşmanın görüldüğü madde olmuştur.



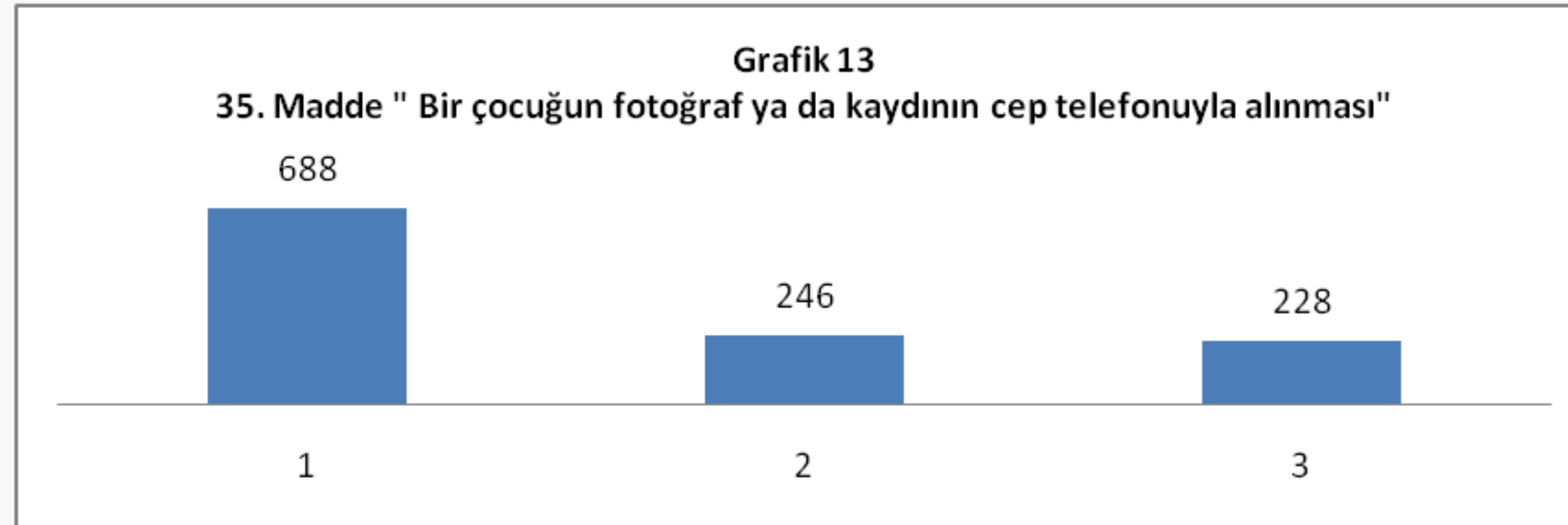
Araştırma Sonuçları

Elektronik Ortam İlişkin Bulgular

Ölçeğin alt boyutlarından dördüncü alt boyut "Elektronik Ortam" na ilişkin soruların yer aldığı boyuttur. Bu boyuta ait sorular 35-40 numaralı maddeler arasındadır. Zorbalık ve şiddet gruplarından bir tanesi de siber zorbalıktır. Bu alt grupta yer alan maddeler siber zorbalık, sosyal medya kullanımı, fotoğraf ve videoların paylaşımı gibi konuları içermektedir.

Anketin Öğrenci Formunun Elektronik ortam sorularının maddesel analizine baktığımızda elektronik ortam alt grubunun **madde ortalamasının 1.294** olduğu belirlenmiştir. Elektronik ortam alt grubunun tüm maddelerinde öğrenciler çoğunluklu olarak "Şiddettir" seçeneğini işaretlemişlerdir.

Anketin Öğrenci Formunun "Şiddet Değildir" maddesinin okul ortamı alt grubu için yüzdeler dilimini en çok yükselttiği madde **1.60 madde analizi ortalamasıyla 35. Madde "Bir çocuğun fotoğraf ya da kaydının cep telefonuyla alınması"** olmuştur.

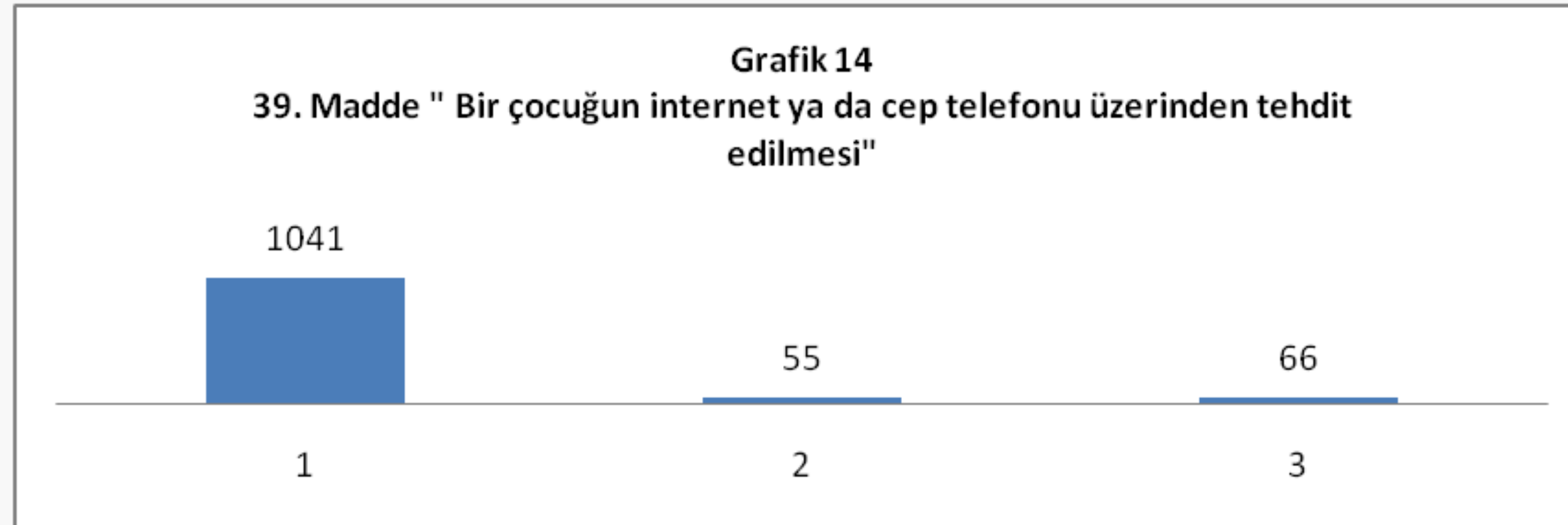


Araştırma Sonuçları

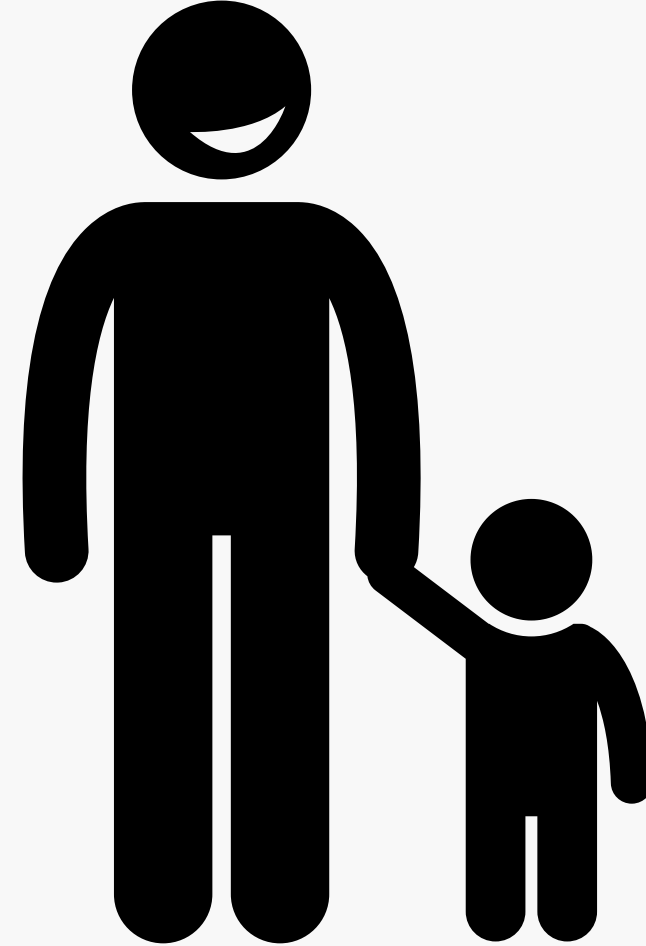
Elektronik Ortam İlişkin Bulgular

Anketin Öğrenci Formunun Okul ortamı alt grubunda **1.16'lık** bir madde ortalamasıyla elektronik ortam alt grubunda en çok farklılaşmanın yaşandığı olarak öğrenciler **39. Madde “ Bir ocuğun internet ya da cep telefonu üzerinden tehdit edilmesi ”** maddesini şiddet olarak görmüşlerdir.

Yukarıdaki grafikte de görülebileceği üzere öğrenciler akranlarından kasıtlı olarak ve doğrudan gördüğü tehdit durumunu maddesel anlamda en yüksek çoğunlukla şiddet olarak görmüşlerdir. **%89,6** oranıyla “Şiddettir” olarak seçilen bu madde elektronik ortam alt grubunun en çok farklılaşmanın görüldüğü madde olmuştur.



Alt Boyutların Veli Cevaplarına Göre Değerlendirilmesi



Araştırma Sonuçları

Ev Ortamı İlişkin Bulgular

Anketin Veli Formunun Okul ortamı sorularının maddesel analizine baktığımızda okul ortamı alt grubunun **madde ortalamasının 1.299** olduğu belirlenmiştir. Ev ortamı alt grubunun tüm maddelerinde öğrenciler çoğunluklu olarak “Şiddettir” seçeneğini işaretlemişlerdir.

Anketin Veli Formunun Ev ortamı sorularının maddesel analizine baktığımızda “Şiddet Değildir” olarak işaretlenen ve genel itibariyle de anketin en yüksek puan ortalamasını alan madde **1.8 madde ortalaması ile 1. Madde “Evde çocuğun davranışları nedeniyle harlığının kesilmesi”** maddesi olmuştur.

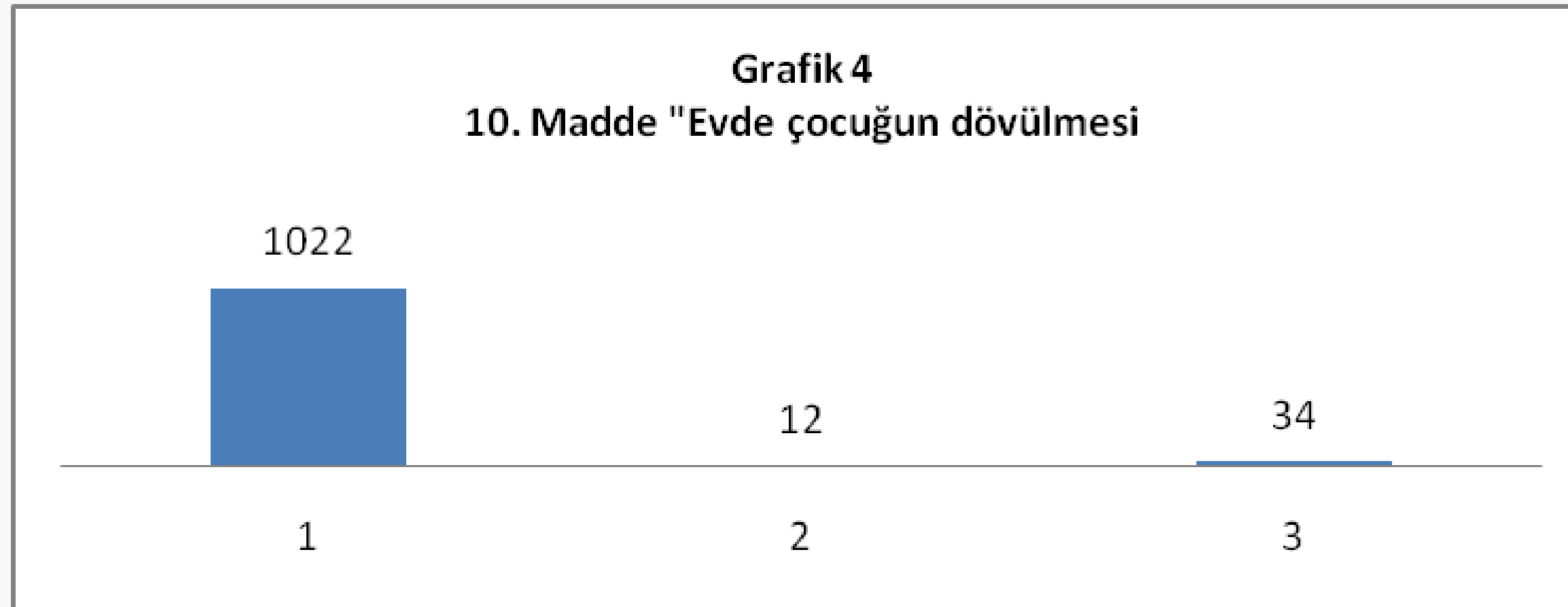


Araştırma Sonuçları

Ev Ortamı İlişkin Bulgular

Anketin Veli Formunun Ev Ortamı alt grubunda cevaplanma yönünden en çok farklılaşan madde **1.07 madde ortalaması ile 10. Madde “Evde ocuğun dövülmesi”** maddesi olmuştur.

Öğrenci velileri kasıtlı olarak ve doğrudan gösterilen fiziksel şiddeti maddesel anlamda en yüksek çoğunlukla şiddet olarak görmüşlerdir. **%95,7 oranıyla** “şiddettir” olarak seçilen bu madde ev ortamı alt grubunda en çok farklılaşmanın görüldüğü madde olmuştur.

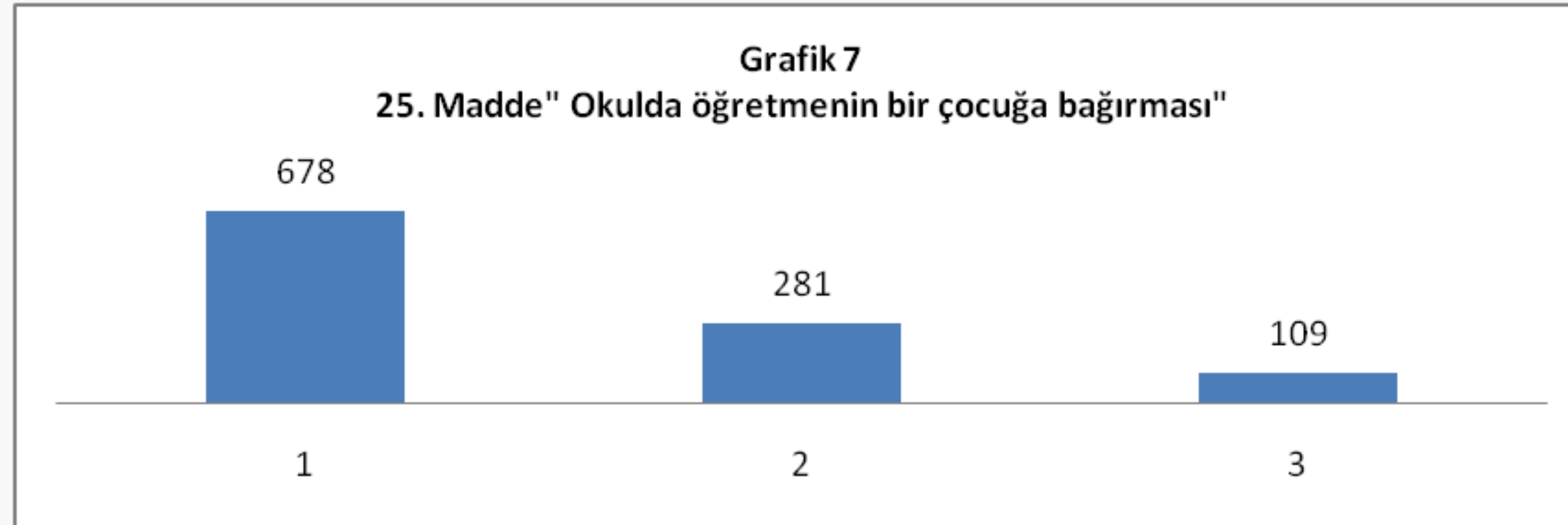


Araştırma Sonuçları

Okul Ortamı İlişkin Bulgular

Anketin Veli Formunun Okul ortamı sorularının maddesel analizine baktığımızda okul ortamı alt grubunun **madde ortalamasının 1.189** olduğu belirlenmiştir. Okul ortamı alt grubunun tüm maddelerinde öğrenciler çoğunluklu olarak “Şiddettir” seçeneğini işaretlemişlerdir.

Anketin Veli Formunun Okul ortamı sorularının maddesel analizine baktığımızda “Şiddet Değildir” olarak işaretlenen ve genel itibariyle de anketin en yüksek puan ortalamasını alan madde **1.4 madde ortalaması** ile **25. Madde “Okulda öğretmen bir çocuğa bağırması”** maddesi olmuştur.

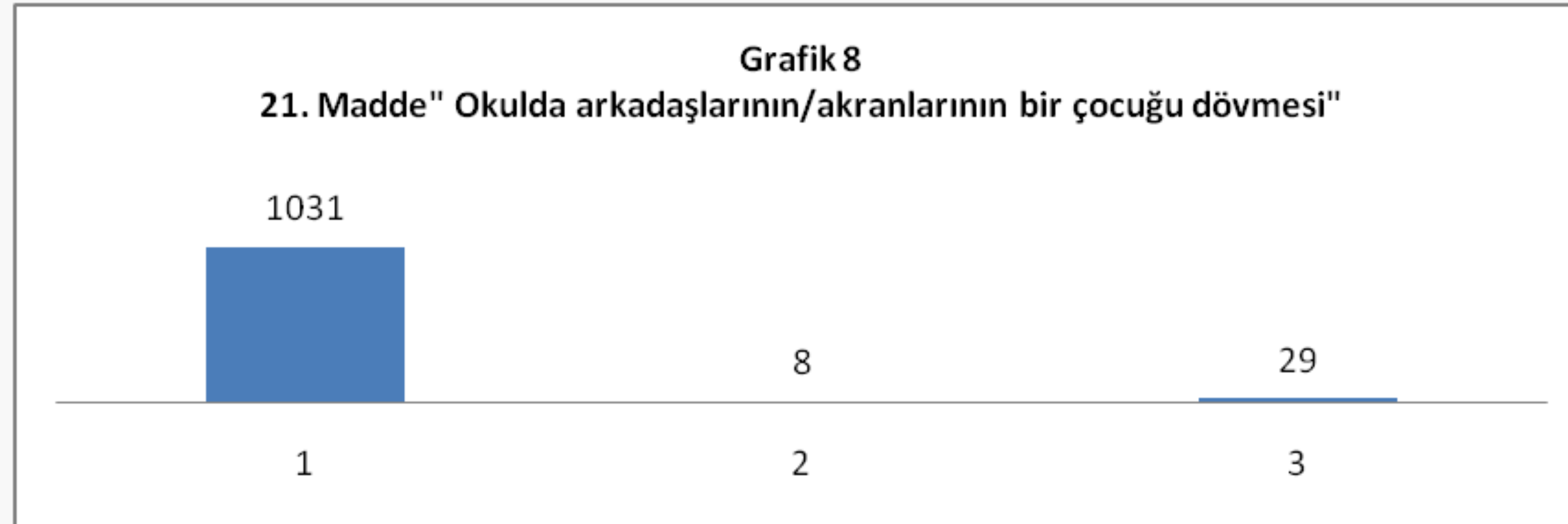


Araştırma Sonuçları

Okul Ortamı İlişkin Bulgular

Anketin Veli Formunun Okul Ortamı anket genelinde ve alt grubunda cevaplanma yönünden en çok farklılaşan madde **1.06 madde ortalaması** ile **21. Madde** "*Okulda arkadaşlarının/akranlarının bir çocuğu dövmesi*" maddesi olmuştur.

Öğrenci velileri kasıtlı olarak ve doğrudan gösterilen fiziksel şiddeti maddesel anlamda en yüksek çoğunlukla şiddet olarak görmüşlerdir. **%96,5** oranıyla "şiddettir" olarak seçilen bu madde ev ortamı alt grubunda ve anket genelinde en çok farklılaşmanın görüldüğü madde olmuştur.

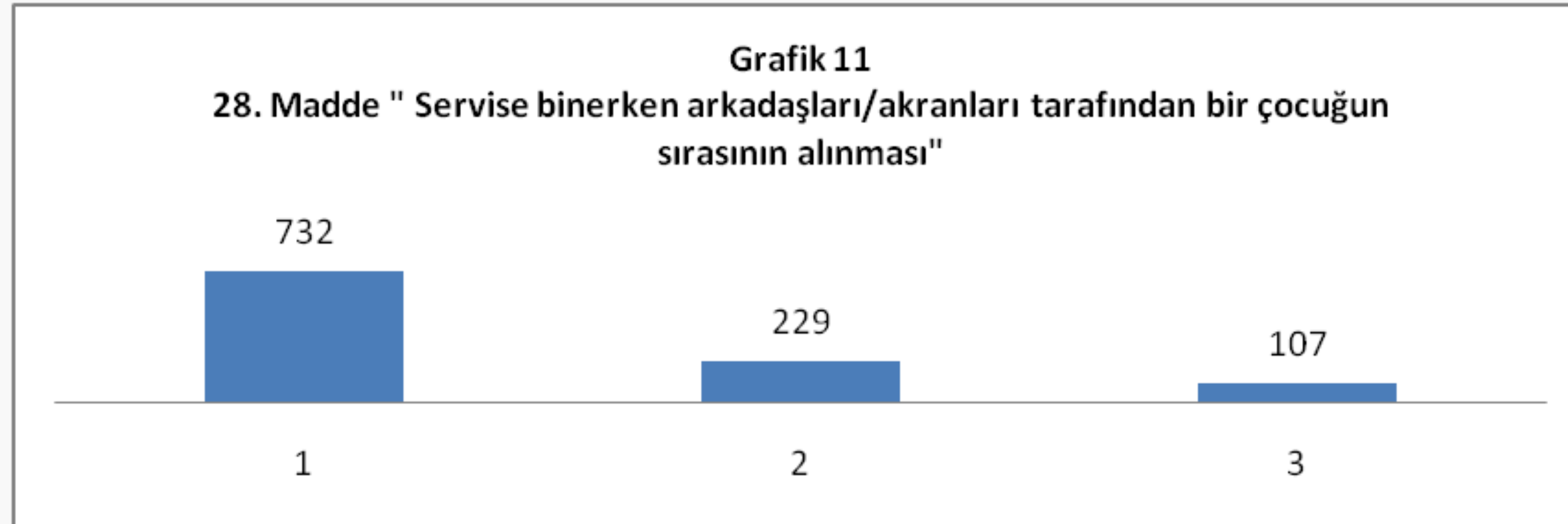


Araştırma Sonuçları

Okul evresi Ortamı İlişkin Bulgular

Anketin Veli Formunun Okul evresi ortamı sorularının maddesel analizine baktığımızda okul ortamı alt grubunun **madde ortalamasının 1.126** olduğu belirlenmiştir. Okul evresi ortamı alt grubunun tüm maddelerinde öğrenciler çoğunluklu olarak “Şiddettir” seçeneğini işaretlemişlerdir.

Anketin Veli Formunun Okul evresi ortamı sorularının maddesel analizine baktığımızda “Şiddet Değildir” olarak işaretlenen ve genel itibariyle de anketin en yüksek puan ortalamasını alan madde **1.4 madde ortalaması ile 28. Madde “ *Servise binerken arkadaşları/akranları tarafından bir çocuğun sırasının alınması*”** maddesi olmuştur.

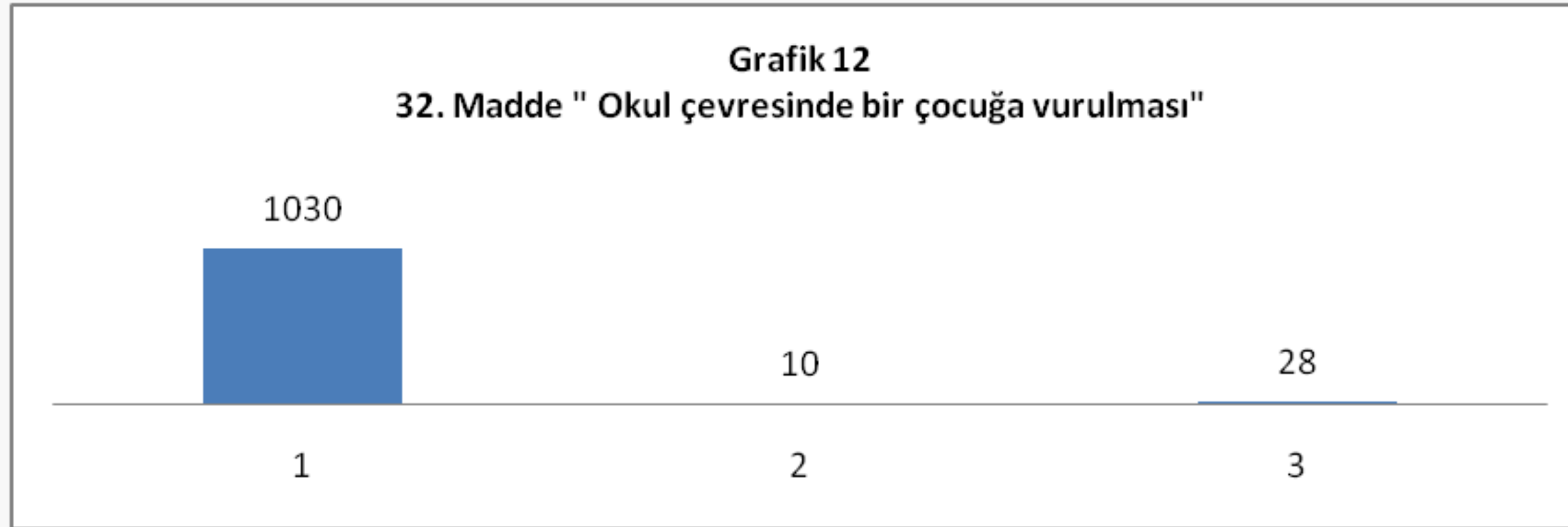


Araştırma Sonuçları

Okul evresi Ortamı İlişkin Bulgular

Anketin Veli Formunun Okul Ortamı alt grubunda cevaplanma yönünden en çok farklılaşan madde **1.06 madde ortalaması** ile **32. Madde "Okul çevresinde bir çocuğa vurulması"** maddesi olmuştur.

Öğrenci velileri öğrencilerin akranlarından kasıtlı olarak ve doğrudan gördüğü fiziksel şiddeti maddesel anlamda en yüksek çoğunlukla şiddet olarak görmüşlerdir. **%96,4 oranıyla "Şiddettir"** olarak seçilen bu madde okul çevresi alt grubunda farklılaşmanın görüldüğü madde olmuştur.

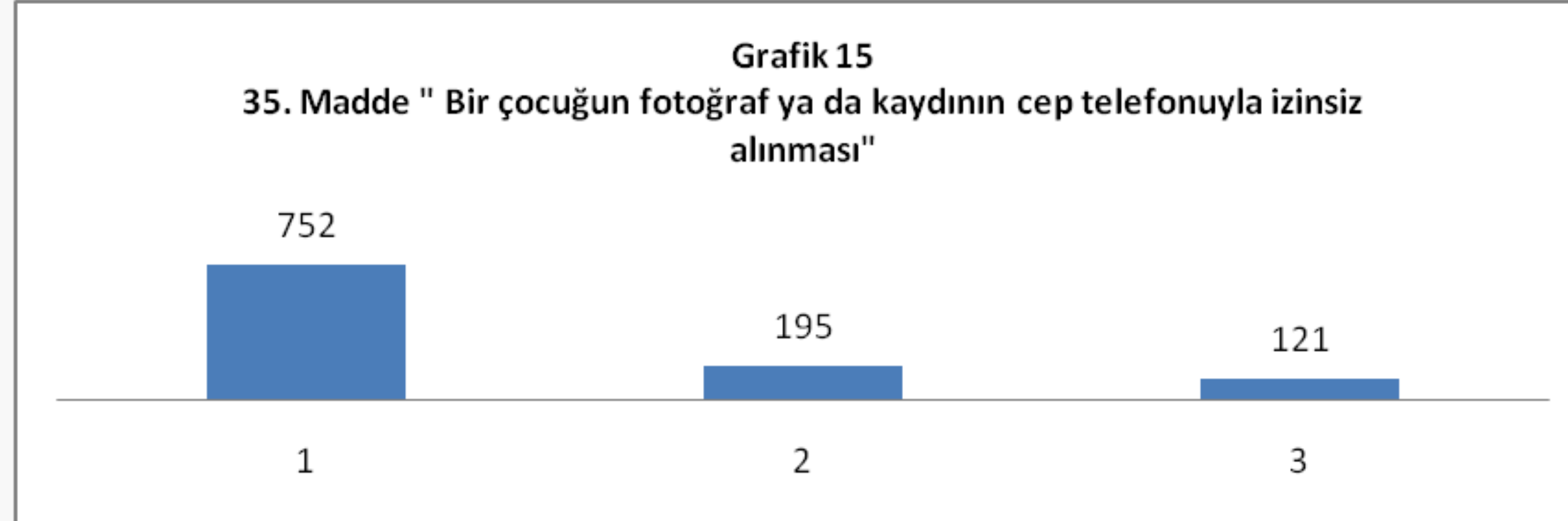


Araştırma Sonuçları

Elektronik Ortam İlişkin Bulgular

Anketin Veli Formunun Elektronik ortam sorularının maddesel analizine baktığımızda okul ortamı alt grubunun **madde ortalamasının 1.127** olduğu belirlenmiştir. Elektronik ortam alt grubunun tüm maddelerinde öğrenciler çoğunluklu olarak “Şiddettir” seçeneğini işaretlemişlerdir.

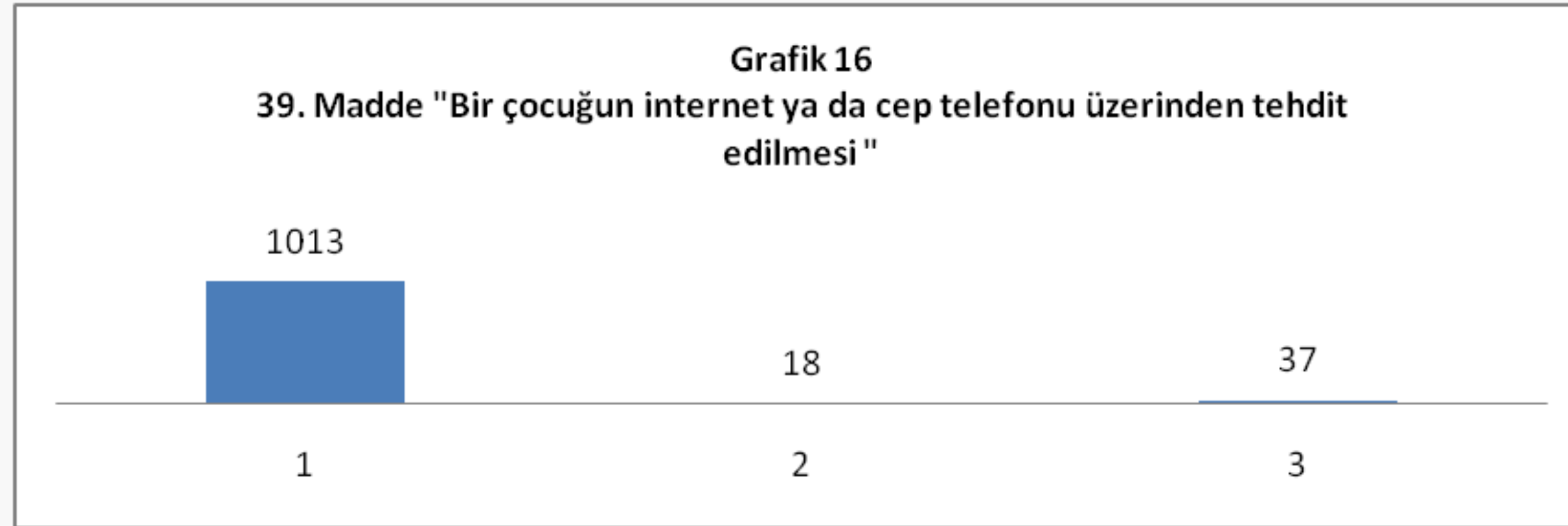
Anketin Veli Formunun Elektronik Ortam sorularının maddesel analizine baktığımızda “Şiddet Değildir” olarak işaretlenen ve en yüksek puan ortalamasını alan madde **1.4 madde ortalaması ile 35. Madde “ Bir çocuğun fotoğraf ya da kaydının cep telefonuyla izinsiz alınması ”** maddesi olmuştur.



Araştırma Sonuçları

Elektronik Ortam İlişkin Bulgular

Anketin Veli Formunun Okul Ortamı alt grubunda cevaplanma yönünden en çok farklılaşan madde **1.08 madde ortalaması** ile **39. Madde “Bir ocuğun internet ya da cep telefonu üzerinden tehdit edilmesi”** maddesi olmuştur. Öğrenci velileri öğrencilerin akranlarından kasıtlı olarak ve doğrudan gördüğü tehditi maddesel anlamda en yüksek çoğunlukla şiddet olarak görmüşlerdir. **%94,9 oranıyla** “şiddettir” olarak seçilen bu madde elektronik ortam alt grubunda farklılaşmanın görüldüğü madde olmuştur.



SONUÇ & ÖNERİLERİ



SONUÇ

- Öğrenci yanıtları incelendiğinde Akhisar ilçesinde ortaokul kademesinde öğrenim gören öğrencilerin şiddete yönelik farkındalığı olan bir bakış açısına sahip oldukları söylenebilir. Ancak sayıları az olsa da farklı bakış açlarına sahip öğrencilerin de yer aldığı görülmektedir. Öğrencilerin genel itibariyle hangi durumun şiddet olup hangi durumun şiddet olmadığını farkında oldukları belirlenmiştir.
- Velilerin yanıtları incelendiğinde Akhisar ilçesinde şiddete farkındalığı olan bir bakış açısına sahip oldukları söylenebilir. Velilerin genel itibariyle hangi durumun şiddet olup hangi durumun şiddet olmadığını farkında oldukları belirlenmiştir. Velilerin farkındalığı bu anlamda öğrencilere göre daha yüksektir.
- Okullar açısından değerlendirildiğinde okullar birçok farklı sosyo-kültürel çevreyi ve farklı bakış açılarını temsil edecek örnekleme oluşturacak biçimde belirlenmiştir. Tarık Sarı Ortaokulu ve Akselendi Şehit Mümin Koca Ortaokulu için yeterli yorumu yapabileceğimiz öğrenci ve veli katılımı oluşmadığı için şiddete yönelik bakış açısında genelleysel yorumlar yapmak etkili olmayacaktır.

Öğrencilere Dönük Öneriler

- -Akran zorbalığının birçok nedeni olabilir. Aile, arkadaş çevresi, mizaç, etkili iletişim yöntemlerinin farkında olmamak, dezavantajlı gruplardan gelmek gibi. Bunların hiçbiri tek başına zorbalığın nedeni olmadığı gibi çözüm sürecinde her bir nedeni çalışmak da gerekliliklerden biridir.
- -Zorba öğrenci kadar mağdur ve tanık çocukla görüşmek ve özelliklerine dönük müdahalelerde bulunmak önemlidir.
- -Okul ortamında terapötik ilişkinin iyileştiriciliğini oluşturmak adına bu kapsamlı görüşme süreçleri çocuklar hakkında fikir edinilmesini ve profil oluşturulmasını sağlar. Öğrencileri sadece bireysel olarak değerlendirmektense sınıf içi gözlemler, rehberlik ve akran iletişim faaliyetleri içerisinde gözlemlemek etkili olacaktır.
- -Öğrencinin genel davranış örüntüleri belirlendiğinde bu şiddet durumlarının belli bir grup veya kişiye mi olduğunu belirlemek sürecin anlaşılmasını sağlar.



Öğrencilere Dönük Öneriler

- Akran zorbalığı konusunda bilgilendirme düzeyinde yapılacak sınıf rehberliği faaliyeti çalışmalarını öğrencilerin bilgi düzeyindeki ihtiyaçlarını karşılar bu anlamda sınıf rehberliği faaliyetlerinde; akran zorbalığı kavramı, zorba-mağdur-seyirci kavramları, akran zorbalığı çeşitleri, kimlerden yardım alınabileceği gibi başlıklar incelenebilir.
- -Şiddet nedeniyle oluşabilecek sonuçlar ve sürecin varsa hukuki yaptırımları öğrencilere açıklanır.
- -Bunun yanı sıra okul rehber öğretmeni tarafından akran zorbalığının daha kapsamlı çalışılması amacıyla akran zorbalığı eğitim programı uygulanabilir.
- -Akran zorbalığını hem sınıf düzeyinde hem de bireysel olarak çalışmak akran arabuluculuğunun desteklenmesini de sağlayacaktır.



Öğrencilere Dönük Öneriler

- -Çocuğun zorbalık ve şiddet içeren davranışlarının nedeni akran iletişimi ise etkili iletişim yöntemleri, akran arabuluculuğu çalışılabilir. Destekleyici ve olumlu etkisi olan bir arkadaş grubu önleyici özellik taşır.
- -Çocuğun zorbalık ve şiddet içeren davranışlarının nedeni okula uyum ve akademik problemler ise okul çevresi konusunda öğrenci desteklenir. İlgisi ve yeteneklerine uygun biçimde yönlendirme, amaç belirleme, meslek seçimi gibi yönleri desteklenebilir.
- -Riskli gruplara dahil olma ve riskli davranışlarda bulunma konusunda öğrencinin bağımlılık veren maddelere dönük bir davranışı varsa önlenmeli ve üzerinde çalışılmalıdır.
- -Mağdur çocuklarla özgüven, özsaygı, toplumsal kabul gibi konularda çalışmalar yapmak zorbalığın yaratacağı kalıcı olabilecek değişimleri önlemiş olur.
- -Akran gruplarının içerisinde en riskli olan çocuk yalnız çocuktur. Bu konuda sınıfta kendini yalnız hisseden ve izole edilmiş öğrencilerle çalışılmalı ve önlem alınmalıdır.
- -Akran, okul ve destekleyici sosyal çevreye rağmen çocuğun sahip olduğu özelliklerden kaynaklı bir sosyalleşme zorlantısı yaşıyorsa bu konuda yönlendirmeler yapılabilir. Öğrencinin eğer eğitsel ve tıbbi bir tanısı varsa bu tanıya dönük bir davranış değiştirme stratejileri kullanılır.



Velilere Dönük Öneriler

- Öğrencileri bireysel özellikleri ile kapsamlı bir şekilde tanımak konusunda veli, öğretmen ve öğrenci iş birliği içinde olmalıdır.
- Aile ile çalışmak okul içerisinde kazandırılan özelliklerin devamını getirmek anlamında etkili olacaktır. Ailede son dönemde yaşanan kayıp, yas, afet gibi travmatik yaşantılar, anne-baba tutumları, anne babanın olumlu iletişimi, ev ortamı gibi birçok unsur değerlendirilmelidir ve çalışılmalıdır. Hem mağdur hem zorba çocuğun aileleri ile ayrı ayrı görüşmek ve desteklenmesi gereken yanları belirlemek önemlidir.
- Velilerin ve öğrencilerin genel olarak yüksek çoğunlukla seçtiği maddeler doğrudan ve fiziksel şiddet maddeleri olduğu görülmüştür. Ancak dışlama, gruplaştırma, dedikodusunu yapma ve engel olma gibi sosyal şiddet türleri risk barındırmaktadır. Özellikle özgüven ve özsaygı konularında kalıcı sorunlar yaratabilmektedir.
- Sosyal şiddet daha sessiz ve derinden ilerleyebilen bir şiddet türü olması bakımından tespit etmesi ve gözlemlenmesi fiziksel şiddet kadar kolay değildir. Bu anlamda sınıf içi akran iletişim dinamiklerini tanımak ve buna dönük işbirliği içerisinde çalışmak önemlidir.
- Velilerin ve öğrencilerin yine çoğunlukla seçtiği aile içi şiddet durumları fiziksel ve doğrudan şiddet tipleri olmuştur. Ancak harçlıktan kesme, sınır ihlali gibi davranışlar öğrencilerin ve velilerin bir kısmı tarafından şiddet olarak görülmemiştir. Bu konuda ailelerle anne-baba tutumu konularında bilgilendirme çalışmaları yapılabilir.
- Aile ve öğrenci bilgilendirme çalışmalarında şiddetin ve türlerinin açıklanması, yasal yaptırımlar, ihmal ve istismar kavramları konu başlıkları halinde olmalıdır.
- Yetkili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak, şiddete yönelik proje ve farkındalık çalışmaları, ev ziyaretleri gibi etkinlikler yapılabilir.

KAYNAKÇA

BUKA, Stephen ve Felton Earls (1993), “Early Determinants of Delinquency and Violence”, Health Affairs, 12 (4), p. 46-64

FURLONG, M., MORRISON, G. (2002), The School in School Violence: Definitions and Facts, s.25.

KRUG, Etienne G., Linda L. Dahlberg, James A. Mercy, Anthony B. Zwi and Rafael Lozano (ed.) (2002), World Report on Violence and Health, Ceneva: World Health Organization

Dinlediğiniz İçin Teşekkürler!

Akhisar Rehberlik ve Araştırma Merkezi



02364120507



<https://akhisarram.meb.k12.tr/>



akhisarram@hotmail.com

